

перевищують загальні резерви всіх центральних банків, що створює додаткові ризики для економіки та фінансової стабільності.

Також існує ймовірність, що іноземні інвестори можуть захоплювати перспективні види діяльності та нав'язувати застарілі екологічні технології. Україна не обмежує доступ іноземних компаній до галузей, таких як енергетика, металургійна промисловість, суднобудування, повітряний транспорт, які у багатьох країнах вважаються стратегічно важливими для національної безпеки [4, с. 94-108].

Отже, попри потенційні переваги, такі як відродження внутрішньої торгівлі, створення нових робочих місць, запровадження інноваційних технологій, збут нової продукції тощо, необхідно враховувати й можливі недоліки цього впливу. Зокрема, наявність складних відносин між країнами через транснаціональну природу діяльності ТНК може стати джерелом ризиків для національної економіки. Хоча взаємодія з ТНК може приносити певні переваги, важливо уважно вивчати й аналізувати умови співпраці з ними, щоб максимізувати користь та мінімізувати можливі ризики для національної економіки України.

Список використаних джерел

1. Верховна рада України. Офіційний сайт. Законодавство. URL : <http://portal.rada.gov.ua>
2. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Мекшун П.В. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічну безпеку держави. *Науковий вісник ЧДІЕУ*. 2013. № 4. С. 157–162.
4. Рябець Н. М. Роль процесу транснаціоналізації в розвитку сучасної національної економічної системи України в умовах глобалізації: монографія. Київ: Талком, 2018. 340 с.

Прокопчук А. А.

Здобувачка 33 групи ФМЕ

Уханова Інна Олегівна

кандидат економічних наук, доцент

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

У першій половині 2023 року глобальні потоки прямих іноземних інвестицій (ПІІ) відновилися з дуже низького рівня, зафіксованого в другій половині 2022 року, але залишилися на 30% нижче рівня, зафіксованого в першій половині 2022 року. У Люксембурзі та Нідерландах спостерігалось значне зростання внаслідок скасування великих інвестиційних пільг у другій половині 2022 року. Потоки ПІІ до США, найбільшої країни-реципієнта ПІІ, залишалися стабільними. Однак у понад двох третинах країн-членів ОЕСР (Організації економічного співробітництва та розвитку) зафіксовано спад. Зменшення потоків ПІІ з країн ОЕСР частково пояснювалося зниженням

притоку акціонерного капіталу, що відображає подальше уповільнення нової інвестиційної активності. Зменшення прибутків від реінвестицій також сприяло зниженню притоку інвестицій з країн ОЕСР. Приплив реінвестиційних доходів до Ірландії був відносно високим, частково через те, що закордонні материнські компанії репатріювали значні прибутки зі своїх ірландських дочірніх підприємств [1]. На Рисунку 1 показано динаміку глобальних потоків ПІІ.

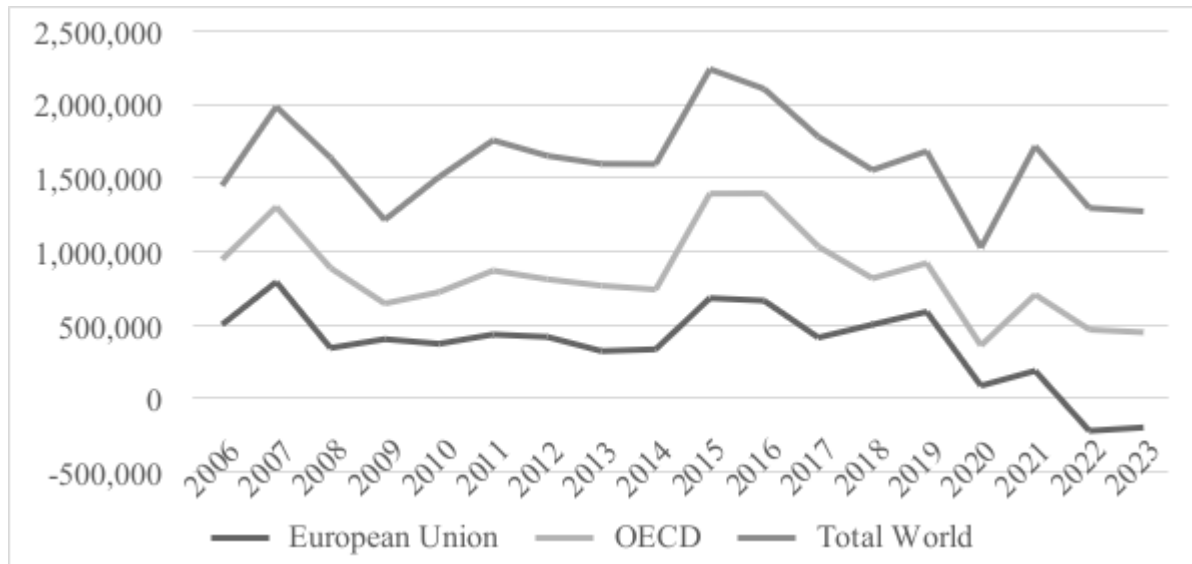

Рис. 1. Потік прямих іноземних інвестицій у розрізі країн 2008-2023 рр., млн дол. США

Джерело: побудовано автором на основі даних [2]

У першій половині 2023 року США були найбільшим у світі реципієнтом ПІІ, за ними йшли Канада та Мексика, на третьому місці - Бразилія. У другій половині 2022 року Люксембург і Нідерланди зафіксували значне зростання припливу ПІІ через дезінвестиції, а Німеччина та Мексика - через збільшення акціонерного капіталу та реінвестованих прибутків відповідно. Зниження було зафіксовано в більш ніж двох третинах країн ОЕСР, включаючи Австралію, Бельгію, Францію, Японію, Швецію та Сполучене Королівство; притоки ПІІ також впали до відносно низького рівня в Ірландії та Сполученому Королівстві. Таке різке падіння було зумовлене поєднанням низького притоку акціонерного капіталу (Франція, Японія та Швеція) та низьких прибутків від реінвестицій (Австралія та Ірландія), а також внутрішньофірмовими потоками (Велика Британія).

Загалом, Канада, Швейцарія та Японія були основними джерелами зовнішніх потоків ПІІ у першому півріччі 2023 року. В Ірландії та Мексиці спостерігалось зростання на понад 10 млрд доларів США порівняно з другою половиною 2022 року, тоді як в Австралії зафіксовано зниження на понад 10 млрд доларів США. Уповільнення активності у сфері транскордонних злиттів та поглинань було ще більш помітним на ринках, що формуються, та в країнах, що розвиваються, де вартість угод знизилася на 49%, а кількість завершених

угод - на 13%. У 3 кварталі 2023 року уповільнення активності у сфері злиттів та поглинань продовжилося в умовах слабого економічного середовища, що характеризується високими цінами, зростанням процентних ставок та геополітичною невизначеністю, що зберігається [3].

Прогнозуючи майбутні тенденції, можна очікувати подальшого зниження притоку ПІІ у другій половині у 2024 році. Погіршення геополітичної ситуації, зокрема, може призвести до ще більшого скорочення інвестиційних активностей. Також важливо враховувати вплив світової економічної кон'юнктури на рішення потенційних інвесторів.

У цьому контексті важливо, щоб країни ОЕСР та інші країни приділяли увагу політичним та економічним реформам, спрямованим на поліпшення інвестиційного клімату. Заохочення приватних інвестицій та забезпечення стабільного та прозорого правового середовища може сприяти збільшенню притоку ПІІ, що сприятиме економічному зростанню та розвитку.

Враховуючи вищевикладене, ключовими факторами, які визначатимуть майбутні тенденції глобальних прямих іноземних інвестицій, залишатимуться економічна стабільність, політична надійність та готовність країн до впровадження реформ для залучення інвестицій. Від цих факторів буде залежати розвиток міжнародного бізнес-середовища та обсяги іноземних інвестицій в майбутньому.

Список використаних джерел

1. *ЮНКТАД*: Доповідь про Світові Інвестиції. URL: <https://unctad.org/>
2. *OECD*. International Direct Investment Statistics. URL : <https://www.oecd.org/investment/>
3. *UNCTAD*. Investment trends monitor. URL : <https://unctad.org/webflyer/globalinvestment-trend-monitor-no-38>

Сирбу С. Г.

Здобувачка 43 групи ФМЕ

Воронова О. В.

кандидат економічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ НОВИХ ЗАСАД ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Завдяки своєму географічному розташуванню Україна, як найбільша за територією європейська країна, є привабливою для розвитку взаємної торгівлі. Порівняльні переваги України в основному проявляються в сировинних та напівфабрикатних товарних групах, таких як рослинна продукція, недорогоцінні метали, мінеральні продукти, а також жири та олії.

Після того, як Україна обрала курс на інтеграцію до ЄС, в її зовнішньоторговельній політиці відбулася низка змін, а саме інтенсифікувався перехід до вільної торгівлі: Україна підписала Угоду про асоціацію з